

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Annettu Helsingissä 25 päivänä marraskuuta 1998

Päätös nro 42/98

Asia Kirjallista varoitusta koskeva oikaisuvaatimus

Päätös, johon haetaan oikaisua

Ruskeasuon koulun 10.2.1998 tekemä päätös, jolla A:lle on annettu kirjallinen varoitus.

Oikaisuvaatimus

A on vaatinut päätöksen kumoamista.

Asian käsittely

Ruskeasuon koulu on antanut asiasta vastineen ja A sen jälkeen vastaselityksensä. Koululta on lisäksi pyydetty lisävastine, minkä johdosta A on antanut toisen vastaselityksen.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

A:lle on annettu koulun johtokunnan päätöksellä 10.2.1998 kirjallinen varoitus, jonka syynä on ollut A:n yhteistyöhaluttomuus koulun johtoryhmätyöskentelyssä, työtehtävien laiminlyönti ja ohjesäännön vastainen menettelytapa virkavapausasiassa.

Valtion virkamieslain 14 §:n mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä. Hänen on noudatettava työnjohto- ja valvontamääräyksiä. Virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla. Saman lain 24 §:n mukaan virkamiehelle, joka toimii vastoin virkavelvollisuuksiaan tai laiminlyö niitä, voidaan antaa kirjallinen varoitus.

Selvitys tapahtumista

Kirjallista varoitusta koskevan päätöksen mukaan A:n yhteistyöhaluttomuutta johtoryhmätyöskentelyssä on käsitelty mm. johtoryhmän ja johtokunnan puheenjohtajien 17.12.1997 pitämän kokouksen muistiossa. Päätöksessä on viitattu koulun ohjesääntöön, jonka mukaan henkilöstön tulee toimia yhteistyössä opetuksen, kasvatuksen, kuntoutuksen ja hoidon tavoitteiden saavuttamiseksi. Edelleen päätöksen mukaan koulun toiminnan ulkoisesta auditoinnista laaditussa raportissa oli todettu, että johtoryhmätyöskentelyä haittaa selvästi apulaisjohtajan heikko sitoutuneisuus johtoryhmän toimintaan. Tämä asenne on johtokunnan mukaan näkynyt mm. apulaisjohtajan suhtautumisessa koulun moniin talousasioihin, joita on käsitelty johtoryhmän kokouksissa apulaisjohtajan läsnäollessa. Siitä huolimatta apulaisjohtaja on toistuvasti ilmoittanut, ettei hän ole sitoutunut esim. johtoryhmän näitä asioita koskeviin johtokunnalle tehtyihin esityksiin.

Edelleen johtokunnan päätöksessä todetaan, että A:n yhteistyöhaluttomuus on johtanut myös työtehtävien laiminlyöntiin kehittämissasioissa. A on viivyttänyt yhteisten asioiden suunnittelua ja valmistelua (esim. ohjesääntö, auditointi ja toimintastrategia). A ei ole tiedottanut johtoryhmän päättämiä asioita riittävän ajoissa omalla toimialallaan ja on esittänyt asioita johtoryhmälle ja johtokunnalle opettajakunnan kantana, vaikka niistä ei ole tehty opettajakunnan kokouksissa päätöksiä. Päätöksen liitteenä olevassa selvityksessä on puututtu A:n viivyttelyihin ja menettelytapoihin koulun ohjesääntöön uusimisessa, koulun ulkoisessa auditoinnissa ja koulun toimintastrategian valmistelussa. Samoin liitteenä olleessa B:n kirjelmässä on puututtu A:n menettelyyn ohjesääntöluonnoksen valmistelussa. Liitteenä on myös ollut johtaja C:n selvitys, jonka mukaan D oli ollut virantoimituksesta poissa syksyllä 1997 apulaisjohtajan antaman suullisella luvalla. A on D:n asiassa toiminut ilman valtuuksia ja virheellisesti siten, että menettely olisi johtanut kuntoutusrahan saamatta jäämiseen.

Päätöksessä mainittu johtoryhmän ja johtokunnan puheenjohtajien kokouksesta 17.12.1997 laadittu muistio sisältää puheenvuoroja aiheesta johtoryhmätyöskentely ja budjetti. Apulaisjohtajan toimista on johtaja C todennut, että koulun opetustoimesta vastaavan apulaisjohtajan kanssa ei voi sopia yhteisiä linjoista. E:n mukaan auditointi, visiointi, moniammatillisuus -sanoihin kohdistuu negatiivista varausta opetuksen toimialalla. Johtoryhmän kokouksissa yhdessä sovittuja asiapapereita on valmistunut opetuksen toimialalta myöhässä, mikä on ollut varsin kiusallista johtoryhmää ja hänen toimialaansa ajatellen. Apulaisjohtajan ja E:n käsitykset mainituista asioista ovat erilaisia. F:n mukaan johtoryhmässä näkyy jako opetuspuoli ja muut asetelmana monessa asiassa. Johtoryhmätyöskentely on erityisen kärjistynyt johtajan ja apulaisjohtajan välillä linjakysymyksissä. Muistioon sisältyvän puheenjohtaja G:n yhteenvedon mukaan ongelmana on, ettei apulaisjohtaja tuo asioita johtoryhmään, johtajan ja apulaisjohtajan erimielisyys sekä opetustoimen johdon eristäytyneisyys talon muusta johdosta.

A on oikaisuvaatimuksessaan kiistänyt kirjallisen varoituksen perusteena olevat seikat. Hän on esittänyt muun ohella Ruskeasuon koulun opettajakunnan kuuden kokouksen pöytäkirjat. Opettajakunta perusti 9.12.1996 työryhmän, jonka tehtävänä oli tehdä ohjesääntöä koskeva lausuntoesitys opettajakunnalle ja sitten johtoryhmälle ennen 16.12.1996. Opettajakunnan kokouk-

sessä 12.12.1996 opettajakunta kuuli ja hyväksyi opettajien ohjesääntöryhmän esityksen, jonka mukaan johtoryhmä antaisi ohjesääntöesityksen henkilökunnalle lausuntoja varten. Lisäksi esitettiin, että asian käsittelyä ei kiirehdiä, vaan työ tehdään riittävän ajan puitteissa, esim. luonnos muokataan tammikuun 1997 aikana. Pöytäkirjan 13.1.1997 mukaan opettajien ohjesääntötyöryhmä, jonka jäsen A oli, kokoontui perjantaina 10.1.1997 ja teki seitsemänsivuisen yhteenvedon, jonka ensimmäinen sivu jaettiin opettajille. Yhteenvedosta keskusteltiin ja päätettiin tehdä lisäys opettajakunnan ehdotukseen ensimmäiselle sivulle. Tekstin laatii puheenjohtaja ja kaksi muuta henkilöä tarkistaa sen. Muuten työryhmän yhteenvedo tekstimuutoksineen hyväksyttiin. Yhteenvedo päätettiin laittaa vielä opettajainhuoneen pöydälle kaikkien opettajien luettavaksi ja siihen voi vielä esittää näkemyksiä.

Edelleen oikaisuvaatimuksessa kerrotaan, että toimintastrategialuonnokseen on opettajakunnan kokouksessa 15.9.1997 toivottu opettajien ottavan kantaa ja esittävän näkemyksensä koulutyön kehittämistyöryhmälle (laatikon kautta) syyskuun loppuun mennessä. Johtaja C vie pöytäkirjan mukaan asian edelleen johtoryhmään. Kokouksessa 6.10.1997 todettiin, että määräaikaan mennessä kannanottoja toimintastrategialuonnokseen oli tullut vain kaksi, minkä vuoksi opettajakunta päätti perustaa työryhmän, jäsenenä mm. A, valmistelemaan opettajien yhteistä kannanottoa. Opettajakunta hyväksyi 13.10.1997 työryhmän kannanoton vietäväksi edelleen johtoryhmään.

A on toimittanut myös lehtori D:n lausunnon 28.1.1998, jossa hän kertoo keskustelleensa Valtiokonttorilta saamastaan kuntoutusjaksosta A:n kanssa 3.9.1997 ja sopineensa tämän kanssa sijaisjärjestelystä kuntoutusjakson ajalle. Kiireisen aikataulun vuoksi D:ltä oli jäänyt virkavapaushakemus tekemättä ja toimittamatta johtaja C:lle. A ei ollut 3.9.1997 myöntänyt D:lle virkavapautta sen enempää kirjallisesti kuin suullisestikaan. Tammikuussa talouspäällikkö oli huomannut virkavapaushakemuksen puuttumisen ja A oli huomauttanut siitä D:lle. D oli laatinut hakemuksen ja toimitti sen välittömästi johtaja C:n sijaisena olleelle A:lle virkavapauden myöntämistä varten.

Oikeudellista arviointia

Kirjallinen varoitus on hallintopäätös, jolla kohdistetaan moite virkavelvollisuuksien rikkomiseen ja kiinnitetään vastaisen varalle virkamiehen huomio tämän toiminnan moitittavuuteen.

Asiakirjoista käy muutoin ilmi, että koulun johtajan C:n ja apulaisjohtaja A:n välillä on ollut jatkuvia erimielisyyksiä vuodesta 1996 lähtien, kun C oli tullut koulun johtajaksi. Nämä erimielisyydet ovat koskeneet johtajan ja apulaisjohtajan asemaa ja palkkausta sekä heidän keskinäistä toimivallan jakoaan ja työajankäyttöään. Apulaisjohtaja A on näihin erimielisyyksiin liittyen toistuvasti kääntynyt ulkopuolisten tahojen, erityisesti opetushallituksen ja ammattijärjestönsä puoleen saadakseen tukea käsityksilleen.

A:n nyt tekemän oikaisuvaatimuksen johdosta virkamieslautakunta on tutkinut, onko Ruskeasuon koulu voinut valtion virkamieslain nojalla antaa A:lle kirjallisen varoituksen. Varoituksen perusteena voidaan ottaa huomioon vain ne seikat, joihin koulun johtokunta on varoitusta koskevassa päätöksessään vedonnut. Virkamieslautakunta ei siten ole voinut ottaa muutoin kantaa Ruskeasuon koulussa ilmenneisiin erimielisyyksiin ja ristiriitoihin, joita on virkamieslautakunnalle toimitetuissa kirjelmässä laajasti käsitelty ja selvitetty.

Muistio 17.12.1997 on esitetty selvitykseksi A:n yhteistyöhaluttomuudesta johtoryhmätyöskentelyssä. Muistiossa on esitetty johtoryhmän jäsenten ja johtokunnan puheenjohtajien käsityksiä asiasta, mutta ei sisällä laajempaa selvitystä koulun toimintaan liittyvistä ongelmista ja A:n roolista niissä. Muistion perusteella voidaan lähinnä todeta, että koulun johtajalla ja apulaisjohtajalla on selviä näkemyseroja koulun toimintaa koskevissa asioissa.

Johtoryhmää on koulun johtosäännön perusteella pidettävä neuvoa-antavana elimenä, joka ei tee itsenäisiä päätöksiä. Päätöksenteko tapahtuu johtokunnassa, jonka esittelijänä ja sihteerinä toimii koulun johtaja. Johtoryhmätyöskentely ei edellytä yksimielisyyttä, eikä A:lta johtoryhmän jäsenenä voida edellyttää sellaista sitoutumista, ettei hän saisi ilmaista johtoryhmän päätöksistä ja esityksistä eroavia näkemyksiä. Pelkästään kyseisen muistion perusteella ei näin ollen ole voida pitää selvitettyä, että A olisi menetellyt hänelle virkamiehenä kuuluvien velvollisuuksiensa vastaisesti.

Opettajakunnan kokousten pöytäkirjoista saadun selvityksen perusteella A:n menettelyä koulun ohjesäännön uusimisessa ja toimintastrategian valmistelussa ei voida pitää hänestä johtavana asioiden käsittelyn viivyttelynä. Opettajakunnan kannanottojen viivästyminen on johtunut muusta syystä kuin A:n virheellisestä menettelystä. A:n ei myöskään voida katsoa esittäneen johtoryhmälle sellaista opettajakunnan lausuntoa ohjesääntöluonnoksesta, jota ei olisi opettajakunta käsitellyt. Ulkoisen auditoinnin osalta kirjallista varoitusta koskevan päätöksen liitteestä ei edes ilmene, mikä A:n toimissa on ollut virheellistä.

Lehtori D:n lausunnon mukaan A ei ole myöntänyt hänelle syksyllä 1997 virkavapautta. Virkavapauden hakematta jättäminen on johtunut D:n omasta laiminlyönnistä. A ei ollut antanut D:lle suullisesti lupaa poissaoloon. Ruskeasuon koulu ei ole osoittanut D:n lausuntoa paikkaansa pitämättömäksi. Tammiukuussa 1998 A on myöntänyt virkavapauden toimiessaan johtajan sijaisena. Kyseisen virkavapauden myöntämiseen ei näin ollen ole liittynyt sellaisia toimivallan ylityksiä, joita johtaja C:n asiaa koskevassa selvityksessä on esitetty.

Kirjallista varoituksen antaminen edellyttää, että virkamies rikkoo virkavelvollisuuksiaan tai niitä laiminlyö. Kirjallisen varoituksen perusteeksi mainittujen seikkojen osalta ei tällaisia rikkomuksia tai laiminlyöntejä voida todeta. A:n ei ole katsottava toimineen kirjallisen varoituksen perusteena mainituissa tapauksissa vastoin hänelle kuuluvia virkavelvollisuuksia, eikä kirjallisen varoituksen antamiselle ole siten ollut laillista perustetta.

Päätös

Oikaisuvaatimus hyväksytään ja kirjallista varoitusta koskeva päätös kumotaan.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 14 ja 24 §.

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat puheenjohtaja Sahi, jäsenet Kairinen, Kulla, Paavilainen, Äijälä, Salo ja Sipiläinen sekä varajäsenet Vehkamäki ja Kauppala. Asian esittelijä Janne Aer.